

Abans d'*On la sang*, Ricard Garcia (Sant Llorenç d'Hortons, 1962) havia publicat *Els contorns del xiprer* (2005), *De secreta vida* (2007) i *El llibre que llegies* (2011). Amb *On la sang* va obtenir el Premi de Poesia Jaume Bru i Vidal de la ciutat de Sagunt, l'any 2016.

El llibre gira sobre dos eixos centrals, que, tot reconeixent l'extrema simplicitat de l'enunciat, establiria a l'entorn de l'amor i de la mort. Des del pròleg mateix de Joan Navarro —una prosa poètica que es construeix alhora que s'amera dels versos que la provoquen— s'hi fixen aquests dos extrems que, a pesar de l'oposició, comparteixen l'espai comú de la vida i de la paraula.

Així, als poemes, com al pòrtic de Navarro, l'erotisme, l'amor, el sexe s'associen a la llum: «Sentir el que vas sentir. Els ulls de l'altre dins dels nostres ulls, enllà del cos. El cercle que es tanca i rebenta i es refà. Així l'amor. [...] L'oblit del món dins d'aquest amagatall de claror.» Mentre que el dolor i la mort van lligats a la fosca i als símbols que els representen, com ara les espases o la cendra. I com a motiu que recorre el llibre de cap a cap, la sang, és clar —la taca pictòrica de Pere Salinas, que reclama la implicació del lector des de la portada—; però la sang com una presència latent i mai ostentosa, que es mostra des del poema «Perseu i la Medusa», que fa de pòrtic al llibre, i hi reapareix de manera explícita en tres poemes més distribuïts a consciència en sengles apartats; la sang que és el fluid que delata la ferida però també genera i constata la vida; el símbol i el referent on el dolor de viure i l'ímpetu de viure es fonen i es confonen. Encara al pròleg: «Cremar i escriure el poema que renilla i es dessagna.»

El poeta ensenya les seues cartes de bell començament. Cap concessió a l'ambigüitat. Allò que els lectors hi trobarem se'ns anuncia des de la citació introductòria d'uns versos de Xavier Macià: «Això ha volgut l'atzar: / amor i mort / per sempre agermanats / en la presó del cos.» I en aquesta «presó» hi ha dues esclertes per on circula l'aire: una és l'amor, l'erotisme, el desig, el goig compartit amb la persona estimada; l'altra, ara *metafísica*, és el reconeixement, l'aprenentatge, de la impermanència, l'acceptació que tot

El poema que renilla i es dessagna

Ricard Garcia
On la sang
Onada Edicions, Benicarló, 2017
80 pàgs.

és en el seu transcurs mudable, fins i tot la mort: «S'adorm la tarda, / ja res no em lliga i miro / la mort com passa.»

El plantejament poètic d'*On la sang* avança, des de l'expressió d'una vida en plenitud, i de l'experiència intensa del gaudi, fins a la *desintegració* de la mateixa vida. Si ens situem a «Res no és, tot passa», la primera secció del llibre, veurem que hi domina la idea de compenetració absoluta amb l'altre, ja siga aquest «altre» la terra (cos o terra, tant se val), el món extern que copsen —encara que siga momentàniament— els sentits, o l'amant.

«Res no em lliga», la segona subdivisió, està construïda sobre cinc haikus. És la transició cap als dos últims

apartats, els més pertorbadors. Ací ja s'apunten motius que arribaran a atènyer més tard la màxima significació: el fred, la pluja, la boira, com a indicis de mal averany.

Després, «Sense treva» arranca amb una imatge sobre els estralls que provoca el pas del temps, d'una força expressiva tan reeixida que hom pot sentir la fiblada quan llegeix: «[...] perquè el temps és com la llinya / que es tensa a l'extrem de la canya, / aquest fil que tiba l'ham que duus / a la boca de l'estómac, clavat, sense treva.» I comença a planar-hi el pes de l'absència, la desaparició dels éssers estimats i l'amenaça de la por. En resum, la consciència del caràcter finit de cada instant, i el refugi en la bellesa i la seua constatació a través de l'eros, del tacte, dels sentits: «Té aparença / de ser l'última, la tarda que passa. // Abans no s'acabi la regires tota / i trobes, encara, el rastre d'unes mans / a les mans, la força d'uns braços, / la traça viva d'algunes mirades, / la mossegada d'una boca als llavis...» Com abans s'anunciava, hi reapareixen els agents atmosfèrics adversos —«Fa fred i el cel s'està tancant / la nevada és imminent»—, símbols que ara s'associen clarament amb la mort.

Tots els temes anteriors desemboquen en la mort, en la desintegració que, de manera orgànica, la vida comporta. «El silenci de la cendra» és l'última secció del llibre, després que s'han complert els pronòstics. Sempre es compleixen, els pronòstics, al final del temps. «I ja no hi ets»: l'esgarrifança de la frase negativa despulada de cap ornament, repetida dues vegades al poema homònim; els monosíl·labs descarnats. L'últim poema d'*On la sang* és un breu poema de dol, amarg i bell a parts iguals, que ennuega. L'adeu definitiu i l'abraçada, amor i mort fosos en l'últim vers estremidor que, paradoxalment, tanta desolació transmet, i alhora tanta pau. I amb quina naturalitat ens hi identifiquem, els lectors, i ens sentim reconfortats amb aquesta senzillesa del vers final que, a pesar de tot, és capaç de contenir, i d'expressar, aquesta rara empatia humana envers el dolor: «I després, el silenci / als braços, només el silenci de la cendra.»

Maria Josep Escrivà

